

Täysistunto

Torstai 20.3.2025 klo 16.00—17.58

4. Puoluerahoituksen valvonta 2024 – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus

Kertomus K 10/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.11 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva asia on Puoluerahoituksen valvonta 2024 — Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus. Poliittisten puolueiden rahoitus vaikuttaa suoraan demokratiamme uskottavuuteen ja kansalaisten luottamukseen päätöksentekoon. Puolueiden on huolehdittava varojensa käytöstä yhtä vastuullisesti kuin minkä tahansa muun julkisen ja julkista rahoitusta saavan tahon. Avoimuus, vastuullisuus ja läpinäkyvyys ovat kulmakiviä poliittisen järjestelmämme kestävyys-
den kannalta.

Arvoisa herra puhemies! Valtiontalouden tarkastusviraston tuore kertomus puoluerahoituksen valvonnasta tuo esiin myönteistä kehitystä mutta myös epäkohtia ja laiminlyöntejä, joihin on välittömästi puututtava. Puoluerahoituksen ilmoittamisen viiveet, ulkopuolisten tukijoiden raportointiin liittyvät epäselvyydet sekä valtionavustusten asianmukainen käyttö ovat kysymyksiä, joihin on suhtauduttava hyvin vakavasti. Kun poliittiset toimijat käyttävät yhteisiä varoja, on kansalaisten oikeus tietää, miten ne käytetään. Puoluetuki on veronmaksajien rahaa, ja siksi sen käytön on oltava erityisen avointa ja rehellistä. Jokainen euro, joka osoitetaan poliittiseen toimintaan, on osa yhteistä talouttamme. Puoluerahoituksen sääntöjen noudattaminen ei ole pelkkä muodollisuus, se on edellytys kansalaisten luottamuksen säilymiselle.

Arvoisa herra puhemies! Meidän tehtävämme ei ole vain täyttää lakisääteiset vaatimukset vaan toimia esimerkkinä vastuullisuudesta ja vastuullisesta taloudenhoidosta ja hallinnosta. Poliitikka ei ole erillinen saareke vaan osa yhteiskunnan ja kansantalouden kokonaisuutta. Demokratia perustuu avoimuuteen ja vastuullisuuteen. Puoluerahoituksen on oltava linjassa näiden periaatteiden kanssa. Meidän on toimittava siten, että vahvistamme puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Hänninen. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

17.14 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Läpinäkyvä poliittisten toimijoiden tukeminen on yksi toimivan länsimaisen demokratian kulmakiviä. Lainsäädännön keskeinen tavoite on ehkäistä korruptiota sekä taata riittävät voimavarat poliittisen järjestelmän toiminnalle vaaleissa. Meillä onkin Suomessa eurooppalaisittain hyvin toimiva ja tehokaskin vaalirahoituksen valvonta. Se on lainsäädännössä järjestetty hyvällä tavalla, mutta myöskin kehitettävää tässä meidän järjestelmässämme on. Me emme saa tässä salissa vaipua liikaa itsetyytyväisyyteen siitä, millä tavalla vaalirahoituksen valvontaa on järjestetty. Sitä pitää myös ajassa pyrkiä kehittämään ja tehdä aloitteita lainsäädännön pitämiseksi ajan tasalla, jotta meillä jatkossakin olisi eurooppalaisittain toimiva ja tehokas vaalirahoituksen valvonta, joka myös ehkäisee väärinkäytöksiä ja takaa sen läpinäkyvyyden, jota länsimaisessa demokratiassa vaalien osalta kaikkina aikoina täytyy olla.

Tämä puoluerahoituksen valvonnasta vuodelta 2024 laadittu VTV:n kertomus tarjoaa jälleen kerran hyvän mahdollisuuden käydä tässä salissa sitä ajankohtaista keskustelua niistä kehittämistarpeista, joita vaalirahoituksen valvontaan liittyy. Teen tässä yhteydessä yhden konkreettisen ehdotuksen siitä, miten voisimme kehittää vaalirahoituksen valvontaa täällä Suomessa.

Tällä hetkellähän kaikilla vaaleihin osallistuvilla ehdokkailla on mahdollisuus tehdä vapaaehtoinen vaalirahoituksen ennakkoilmoitus eli tehdä selkoa vapaaehtoisesti ennen vaaleja, mistä lähteistä vaalirahoitusta on kerännyt, miten sen aikoo käyttää, millainen summa kunkin henkilökohtaisesta kampanjasta sitten yhteensä muodostuu.

Valitettavasti nykyisessä lainsäädännössä on kuitenkin niin, että tämä vaalirahoituksen ennakkoilmoitus on vapaaehtoinen, se ei ole ehdokkaille pakolliseksi säädetty. Tästä seuraa se, että valtavan usein vaaleissa, kun katsoo ennakkoilmoituksia, sitä, kuinka moni ehdokas sen on tehnyt, hyvin tyhjältä näyttää. Eli näitä vapaaehtoisia ennakkoilmoituksia ei kovinkaan paljon käytetä mahdollisuutena, ja se on tietysti äänestäjän kuluttajansuojan kannalta ongelmallista.

Tässä salissa on usein ehdotettu ja ehdotan uudelleen, että meidän pitäisi tässä salissa säätää laki, joka tekisi näistä vaalirahoituksen ennakkoilmoituksista pakollisen jokaiselle ehdokkaalle ennen vaaleja. Tämä antaisi äänestäjille aidon mahdollisuuden arvioida kunkin ehdokkaan vaalirahoituksen tasoa, niitä lähteitä, avoimesti ennen vaaleja eikä vasta siten vaalien jälkeen, kun äänet on jo annettu ja tulos vahvistettu. Tämä muutos, arvoisa puhemies, olisi nyt jo tällä vaalikaudella tärkeää lainsäädäntöön säätää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

17.17 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Edustajakollega Peltonen teki tuossa äsken ehdotuksen, jota ei kuitenkaan ymmärtääkseni ollut päätösehdotukseksi varsinaisesti tarkoitettu, mutta voin henkisesti ilmoittaa kannattavani tätä hyvää ehdotusta sitten, kun tätä asiaa jatkokäsittellään. Tämähän menee tarkastusvaliokunnan käsittelyyn. Olen itse tarkastusvaliokunnan jäsen, ja me olemme saaneet siellä juuri valmiiksi mietinnön edellisestä vastaavan kaltaisesta asiakirjasta. Tämä on erittäin perusteellinen sillä lyhyellä tutustumisajalla, jonka tähän ehdin käyttää.

Täällä alussa on valvonnan päähavainnot. Nostan niistä esille kolme suorilla sitaateilla: ”Valvonnassa havaittiin edellisten vuosien tapaan, että kaikkea ulkopuolista tukea ei ollut ilmoitettu ajantasaisella ilmoituksella.” Toinen havainto: ”Valvonnassa havaittiin suorituksia, joita valvottavat pitivät tavanomaisena järjestötoimintana tai läpikulkuerinä, joista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

ne eivät olleet tehneet ajantasaisia ilmoituksia.” Ja kolmas havainto: ”Valvonnassa todettiin, että puoluelain mukaisia asiakirjoja, tilityksiä ja tietoja puuttui ilmoitusrekisteristä.”

Kokonaiskuva on kuitenkin varsin myönteinen. Suomessa ehdolla olevat henkilöt tekevät tarkkaa kirjanpitoa omista vaalirahoituksistaan. Itsekin niissä vaaleissa, joissa olen ollut mukana, ja kuten me kaikki muutkin, olen havainnut, että jossain määrin on joskus vaikea kohdentaa juuri oikealle riville siellä sekä tuen saanti — esimerkiksi ”puolue” ja ”puolueosasto” tarkoittavat siellä eri asioita — että se tuen kohdentaminen, onko se käytetty sanomalehti-ilmoitukseen, onko se käytetty painotuotteisiin ja minkälaiseen muuhun. Siinä on tällaista, jossa pitäisi olla hyvin tarkka, vaikka se ehkä ei ole kaikkein olennaisinta.

Olennaisinta on tietenkin se, mikä täällä lopussa ilmenee. Täällä on aivan erinomaiset liitteet, ja olenkin nyt vähän hämmästynyt, että media ei ole vielä näitä tuntunut löytävän, vai onko minulta jäänyt huomaamatta. Täällä on ”Liite 3: Tilastotietoa puoluerahoituksista”. Siellä on useita taulukoita. Otetaan vaikka taulukko 8, ilmoitettut tuet. Siinä on kärjessä Suomen ruotsalainen kansanpuolue ihan ylivoimaisella luvullaan ja kakkossijaa pitää Kansallinen Kokoomus. Sitten on taulukko 9, jossa on puolueiden lähiyhteisön antamat tuet. Sama kaksikko on siinä selvästi kärjessä. Sitten on lueteltu muita säätiöitä, ja sitten täällä on todella useita, useita taulukoita. Taulukko 14 käsittelee eniten tukea puolueen vaalikampanjaan eduskuntavaaleissa 23 antaneet yksityishenkilöt. Siellä on kymmenen kärjessä, niistä on yhdeksän ollut kokoomukselle ja yksi Vihreälle liitolle. Tämä kertoo omalla tavallaan, miten ne rahavirrat täällä puoluerahoituksessa kulkevat. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vuornos, olkaa hyvä.

17.20 Henrik Vuornos kok: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää VTV:tä hyvästä ja perusteellisesta puoluerahoituksen tarkastuskertomuksesta. On hyvä, että puoluetukia valvotaan asianmukaisesti ja että eduskunta saa myös tällaisen tiedon vuosittain käsittelyynsä.

Tarkastusvirasto esittää raportin loppupuolella muutamia uudistustarpeita ja kehittämissuhteita puolueen vaalirahoitusvalvontaan. Omasta mielestäni siellä on hyviä ehdotuksia ja sitten vähän vähemmän hyviä ehdotuksia.

Hyvä ehdotus on se, että tahojen, jotka antavat lainaa puolueille, nimet tulisi jatkossa julkistaa. Eduskunnan käsittelyssähän onkin hallituksen tuoma vaalilain muutosehdotus, jossa tämä asia korjataan, eli jatkossa, jos lainoitat ehdokkaita tai puolueita, nimi tulee julkistaa. Tämä on tervettä kehitystä, joka lisää läpinäkyvyyttä tässä rahoituksessa.

Sitten, koska toimin myös puolueen paikallisyhdistyksen, Tapiolan Kokoomuksen, puheenjohtajana, katse osui ehdotukseen, jossa VTV toivoi, että puoluerahoitusvalvonta ulotetaan puolueiden paikallisyhdistyksiin, ja VTV kertoi, että Suomessa on yli 6 000 puolueiden paikallisyhdistystä, ja tämä taas ei kuulosta kovin tarkoituksenmukaiselta. Suurin osa puolueiden paikallisyhdistyksistä toimii henkilöjäsenten jäsenmaksuilla, ja taloudellinen liike tilillä on kahvipaketteja ja pullaa ja makkaraa vaalitilaisuuksiin. Uskaltaisin arvaata, että tämä aiheuttaisi varsin kohtuuttoman byrokraattisen rasituksen puolueiden paikallistoiminnalle, jonka elinvoima muutenkin on varsin rajallista eri puolilla.

Toinen VTV:n ehdotus, jota kritisoin, on se, että tarkastusvirasto ehdottaa, että erikseen ilmoitettavan tuen alarajaa pitäisi laskea tai jopa poistaa. En pidä tätä tarkoituksenmukaisena. Valtaosa vaalikampanjoiden rahoittajista on yksityishenkilöitä, jotka eivät halua profiloitua erityisesti poliittisessa toiminnassa, ja tämä vähentäisi entisestäänkin vaikean vaalirahoituksen keräämistä ehdokkaille. Tosiasiallisesti, koska näitä ilmoitusrajoja ei ole ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

koihin nostettu, inflaatio on laskenut näitä ilmoitusrajoja. Itse pohdinkin sellaista, että olisi ehkä hyvä tehdä inflaatiokorjaukset sekä ilmoitusten alarajoihin että maksimisummiin, jolloin ne vastaisivat sitä rahan arvoa, joka on aikanaan mietitty näille ilmoitusrajoille sopivaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

17.23 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Jälleen tärkeä keskustelu tässä salissa liittyen tähän puoluerahoitukseen ja sen valvontaan. Jälleen olemme saaneet tarkastusvirastolta hyvän koonnin nykytilasta ja myös sitten näistä kehittämis ehdotuksista tulevaan, ja varmaan tältä pohjalta tarkastusvaliokunta pyrkii — ja veikkaan, että pystyykin — tekemään työnsä oikein hyvin ja tuomaan meille sitten mietinnön aikanaan tänne saliin käsittelyyn, mutta tässä lähetekeskustelussa jo muutama huomio.

No, ensinnäkin se, että aina kun puhutaan tästä puoluerahoituksesta, niin kyllähän demokratiaan kuuluu se, että me pyrimme siinä mahdollisimman suureen avoimuuteen, joka sitä kautta myös sitten lisää kansalaisten luottamusta meidän poliittista järjestelmäämme kohtaan. Sen takia on tärkeätä, että meillä on sellainen lainsäädäntö, joka myös avaa mahdollisimman laajasti puolueiden rahoituksen kaikkien nähtäville, jotta sitten jokainen voi ottaa myös nämä seikat huomioon, kun tekee esimerkiksi omia johtopäätöksiään.

Mutta sitten se toinen huomio on myös ihan yhtä tärkeä, että kyllä, tällaisessa vapaassa demokratiassa pitää olla yhteiskunnan eri tahoille sallittua myös tukea niitä aatesuuntia, niitä poliittisia toimijoita, joita haluavat. Rahoituksen lahjoittaminen puolueelle, ehdokkaan kampanjan tukeminen, ne ovat niin kuin täysin sallittuja. Ja sitten, totta kai, täytyy toimia sen lainsäädännön mukaan.

Kun katsoo näitä erilaisia kehittämis ehdotuksia, joita tässäkin keskustelussa on noussut esille, niin kiinnitän muutamaan huomiota.

Ensimmäinen liittyy tähän edustaja Peltosen esiin nostamaan asiaan, että tulisiko ehdolla olevien osalta jo laajentaa velvollisuutta tehdä tämä vaalirahoitusilmoitus ennakoon. Minä pidän tätä ihan terveenä ehdotuksena. Tästä on aiemminkin puhuttu, että kyllä meistä jokainen jo nyt ennen vaaleja suurin piirtein tietää, kuinka paljon on vaalirahaa käyttämässä, tai ensinnäkin kerännyt ja kuinka paljon on sitä käyttämässä. Minusta tämä toisi kyllä uuden lisän tähän avoimuuteen ja pidän tätä perusteltuna.

No, toinen ehdotus sitten, missä myös huomaan tulevani samaan johtopäätökseen kuin edustaja Vuornos tässä edellä, on se, että jos tämän tarkastusviraston ehdotuksen perusteella pitäisi lähteä puolueiden paikallisyhdistysten toimintaa vielä enemmän penkomaan, niin myöskään sitä en pidä kovin tarkoituksenmukaisena. Jos nyt joku tarkastusvirastosta haluaa, tai kuka tahansa muu, niin Lohjan työväenyhdistykseen voi tulla kyllä papereita tonkimaan ja niitä makkarakuitteja katsomaan, mutta varmaan tämän ison kuvan näkökulmasta se ei ole se, mihin suuntaan tätä puoluerahoitusvalvontaa pitäisi viedä, vaan enemmänkin puuttua juuri siihen, missä täällä tosiasiallisesti myös isot rahat liikkuvat, niin kuin edustaja Lindén tässä hyvin kävi läpi näitä tarkastusviraston huomioita.

Kaiken kaikkiaan on hyvä ehkä lopettaa siihen, että meillä Suomessa nämä puolueidenkin rahoituskuviot tämän tarkastusviraston raportin mukaan on pääsääntöisesti hoidettu erittäin hyvin ja vastuullisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

17.26 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Nyt kun tämä VTV:n kertomus puolerahoituksen valvonnasta vuodelta 2024 poiki varsin hedelmällistä keskustelua meidän vaalirahoituslainsäädännön ja vaalirahoituksen valvonnan kehittämisestä, niin tohdin toisenkin konkreettisen ehdotuksen tähän keskusteluun tuoda.

Meillä on yksi varsin erikoinen kummallisuus meidän nykyisessä vaalirahoituslainsäädännössämme, ja se on se, että Suomeen, Suomessa käytäviin vaaleihin, on mahdollista antaa vaalirahoitusta ulkomailta. Jos edustat samaa aatesuuntaa edustavaa tahoa kuin täällä oleva vaikka puolue tai ehdokas, niin voit ulkomailta vaalirahoitusta Suomeen vaikkapa eduskuntavaaleihin antaa. Olen pitänyt tätä eräänlaisena porsaanreikänä ja kummallisuutena. Tämä ulkomaisen vaalirahoituksen antaminenhan ei ole läheskään kaikissa Euroopankaan maissa, saati muissa länsimaissa, mahdollista. Esimerkiksi Yhdysvalloissa, joka on ehkä maa, josta ei kannata muilta osin ottaa juurikaan mallia vaalirahoitusvalvonnan tai vaalirahoituslainsäädännön kehittämiseen, on kategorisesti kielletty tämä ulkomailta annettava vaaliraha, ja ajatuksena on se, että se voisi mahdollistaa myöskin vaalivaikuttamisen, mikäli jonkinlainen taho tahtoi tätä rahaa kanavoimalla sitten vaikuttaa siihen, miten erilaiset poliittiset puolueet tai ehdokkaat vaaleissa suoriutuvat.

Katson, että olisi aivan selkeää ja selvää se, että meidän pitäisi Suomessa pystyä näistä vaaleista, niin puolueiden kuin ehdokaidenkin, suoriutumaan ihan kotimaisin voimin. Meillä ei pitäisi olla lainsäädännössä tällaista aukkopaiikkaa, joka tarjoaa mahdollisuuden tälle ulkomaalaiselle vaalirahoitukselle. Tiedän, että se ei ole tällä hetkellä ongelma, mutta kun me nyt muiltakin osin käymme Suomessa lainsäädäntöä läpi ja pyrimme tilkitsemään näitä hybridi-vaikuttamisen aukkoja ja muita riskipaikkoja, niin tämä kyllä kannattaisi tässä yhteydessä myöskin katsoa.

Nyt kun eduskunnan tarkastusvaliokunta tämän ansiokkaan kertomuksen saa käsiteltäväkseen, niin ehdottaisin kyllä terveisenä sinne tarkastusvaliokuntaan edustajille, että he katsoisivat tämäntyyppisiä kehitysehdotuksia, mitä tässäkin keskustelussa on tänään kuultu, ja vaikka omana asiana tutkisivat, voisiko jonkinlainen aloite syntyä siitä, että tälläkin vaalikaudella taas hieman parempaan suuntaan veisimme tätä kansallista vaalirahoituslainsäädäntöä ja vaalirahoituksen valvontaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

17.29 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin muutama sana Valtiontalouden tarkastusvirastosta: Tyytyväisenä totean, että viraston toiminta on palautunut normaaliksi johtajavaihdoksen myötä. Eduskunta nimitti ja eduskunta erotti edellisen johtajan pitkän prosessin jälkeen. On tärkeätä, että näin merkittävän viraston johto nauttii eduskunnan luottamusta ja henkilökunnan luottamusta ja myös tietysti tarkastettavien luottamusta.

Sitten näistä ennakkoilmoituksista: Minulla ei ole mitään sitä vastaan, että ennakkoilmoitukset olisivat pakollisia, mutta se, mikä minua häiritsee, on se, että nykyistäkään vaali-ilmoittelua ei ole sinänsä mitenkään voimakkaasti sanktioitu. Jokaisessa vaali-ilmoituksessa pitäisi olla merkintä siitä, kuka on maksaja. Sitä ei siellä aina ole, ja jos on, niin se saattaa olla siihen tyyliin, että Kaikkea hyvää kaikille ry on tämän ilmoituksen maksaja. No, se ei kerro kyllä mainoksen lukijalle oikeastaan yhtään mitään, koska sinne yhdistyksen kirjanpidon taakse voi laittaa sitten ihan mitä tahansa ja mitä lähteitä tahansa. Jos sääntelyä kiristetään, niin kaikessa sääntelyssä ja tämän tyyppisessä toiminnassa pitäisi olla sitten selvät sanktiot. En tiedä, mitä ne sanktiot voisivat olla, mutta joku sanktiohan siinä pitää olla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

niin että niitä sitten noudatetaan. Siitä on historiastakin taulukauppojen ynnä muitten osalta omat kokemukset.

Sitten puututtiin tähän, että mikä oikeus kansalaisilla ja yrityksillä on antaa anonyymisti tukea: Olen samaa mieltä, mitä tässä on nyt sanottu, että sellainen mahdollisuus pitää olla myös jatkossa, pienehköillä summilla, kuten nytkin, koska se on osa demokratiaa. Siellä on voitava vaikuttaa nimettömänä, sillä pienissä yhteisöissä tai suvuissa tai milloin missäkin yhteisössä ei välttämättä ole miellyttävää tulla esille omalla nimellään. — No, tässä oikeastaan huomioni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vuornos, olkaa hyvä.

17.32 Henrik Vuornos kok: Arvoisa puhemies! Ehkä yleisesti on hyvä sanoa alkuun, että vaalirahoitus on tarpeellista, jotta myös muut kuin julkisuuden henkilöt voivat tänne eduskuntaan tulla valituiksi. Se tarjoaa siten tasaisempia mahdollisuuksia pyrkiä kansaa edustamaan.

Vaalirahoitusilmoituksissa lienen eduskunnan ainoa kansanedustaja, joka ei ole tehnyt vaalirahoitusilmoitusta, koska olen noussut tänne toiselta varasijalta. Toisella varasijalla olevalla kansanedustajaehdokkaalla ei ole edes mahdollisuutta tehdä vaalirahoitusilmoituspalvelussa tätä ilmoitusta. En ehkä pidä sitä välttämättä tarkoituksenmukaisena, että kaikkia varasijoilla olijoita velvoitettaisiin tekemään ilmoitus, mutta voisi tällöisen mahdollisuuden sinne rekisteriin edes luoda, koska silloin vaalien yhteydessähän se ilmoitus tulisi tehdä. Jos joku nousee esimerkiksi 2—3 vuotta vaalien jälkeen eduskuntaan, ja sillä hetkellä vaadittaisiin ilmoitusta, niin niitä tositteita voi olla vaikea löytää. Toivoisin, että tällöinen asia huomioitaisiin.

Mitä tulee SDP:n Peltosen esitykseen ennakkoilmoituksesta, niin varmasti ihan mielenkiintoista ajattelua. Tosielämän kokemus kuitenkin on se, että usein vaaleissa ihmiset heräävät lähellä vaalipäivää, ja tavallisia pienlahjoituksia erityisesti tulee siinä juuri vaalien alla, jolloin ehkä siltä tarkkuustasolta, jota odotetaan vaalirahoituksen ennakkoilmoitukselta, ei voi vaatia aivan samaa kuin sitten varsinaiselta vaali-ilmoitukselta. Mutta kaikki avoimuuden lisääminen, erityisesti vapaaehtoisuuden kautta, on hyvää, ja äänestäjähän voivat sitten itse arvottaa sitä, että haluavatko äänestää ehdokasta, joka ei ole tehnyt ennakkoilmoitusta etukäteen, vai onko se sitten yhtä merkitsevä asia kuin muut asiat siinä äänestyspäätöksessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.34 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Vaalirahoituksen kehittäminen on välttämätöntä, ja kiitän edustaja Peltosta hyvistä parannusehdotuksista. Tarkka valvonta on välttämätöntä avoimuuden ja demokratian kannalta, ja vain tämä lisää luottamusta ja poliittisten toimijoiden arvostusta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

17.34 Mikko Polvinen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Peltosen puheenvuoro ulkomaalaisesta rahasta kirvoitti puheenvuoron siitä, että globaalit toimijat voivat vaikuttaa vaaleihin toki rahalla mutta muutoinkin. Esimerkiksi Saksan vaaleissa näimme, kun sosiaalisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

median omistaja pyrki vaikuttamaan Saksan vaaleihin Yhdysvalloista käsin, taikka suomalainen sosiaalidemokraattinen väki lähti Yhdysvaltain vaaleihin koputtelemaan oville Kamala Harriksen puolesta. Minun mielestäni tämä vaikuttaminen näin Atlantinkin yli oli kyseenalaista, ja sen takia haluan muistuttaa siitä, että pelkkä raha ei ole se, millä vaaleja voitetaan, vaan myös toiminnalla, ja siitä toiminnasta on hyvä käydä keskustelua, kuinka puolueet toimivat Suomessa ulkomaiden vaaleihin vaikuttamisen suhteen tai kuinka tänne maahan annetaan ulkomaalaisen yritystoiminnan tai puolueitten toiminnan vaikuttaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.